

Kierunek – rekultywacja!

22 kwietnia obchodzony jest Międzynarodowy Dzień Ziemi – święto, które ma uświadamiać o zagrożeniach dla życia na naszej planecie, a także promować proekologiczne działania, mające na celu powstrzymanie postępującej degradacji środowiska naturalnego. W firmie Wienerberger jednym z najistotniejszych elementów zrównoważonego rozwoju jest rekultywacja terenów, które przez lata służyły jako kopalnie gliny wykorzystywanej do produkcji materiałów budowlanych.

Obecnie żyjemy w czasach, w których zmiana klimatu przybrała formę przerażającego zjawiska. Prognozuje się, że jeśli człowiek nie zaprzestanie degradacji środowiska, to w ciągu kilku następnych dekad może wyginać nawet 40% wszystkich gatunków owadów¹. Dlatego ochrona różnorodności biologicznej jest jednym z najważniejszych wyzwań XXI wieku, nie tylko w skali Unii Europejskiej, ale i w skali świata. Wyrazem jej znaczenia jest ogłoszenie przez Zgromadzenie Ogólne Narodów Zjednoczonych lata 2011-2020 Dekadą Różnorodności Biologicznej, a także działania ESG (Environmental, Social and Governance), które powoli stają się kluczowym elementem rozwoju wielu przedsiębiorstw.

Rekultywacja – kluczowy kierunek na rzecz ochrony środowiska

Jednym z najważniejszych założeń, które znajdują się u podłoża firmy Wienerberger, producenta ceramicznych materiałów budowlanych jest racjonalne wykorzystanie zasobów naturalnych i ochrona bioróżnorodności naszej planety. Nie chodzi tu jedynie o przywracanie pierwotnego stanu obszarom zdegradowanym, ale także o nadanie im nowych ról, np. przekształceniu w strefy rekreacyjne, biznesowe, rolnicze lub użytki ekologiczne.

Zabiegi rekultywacyjne realizowane przez firmę Wienerberger polegają na nadaniu lub przywróceniu gruntom zdegradowanym wartości użytkowych lub przyrodniczych, dzięki czemu obszary te mogą zostać dalej zagospodarowane. Osiągnięcie tego celu wymaga rozłożenia procesu rewitalizacji w czasie. Najwcześniejszy etap realizowany jest jeszcze w fazie projektu inwestycji, w której określa się kierunki i zasięg przyszłej rekultywacji. Później przystępuje się do kolejnych kroków, na które składają się:

- Etap drugi, czyli rekultywacja techniczna, polegająca między innymi na ukształtowaniu rzeźby terenu, regulacji stosunków wodnych, umocnieniu skarp, budowie sieci dróg dojazdowych i przepustów, a także odtworzeniu wierzchniej warstwy gleby metodami technicznymi.
- Etap trzeci, który obejmuje obudowę biologiczną zboczy i wierzchowin oraz zainicjowanie procesów glebotwórczych poprzez wprowadzenie odpowiedniej roślinności i przeprowadzenie prac umożliwiających wytworzenie warstwy gleby o pożądanej aktywności biologicznej. Trwa zwykle kilka lat i obejmuje prace związane z sadzeniem roślin oraz wizje lokalne, które odbywają się od 2 do 4 lat po zakończeniu prac wydobywczych. Po tym czasie sporządza się protokół odbioru z oględzin.

Nie ma jednak jasnych ram prawnych, w którym kierunku powinna być przeprowadzona rekultywacja terenu. O jej charakterze decydują organy zewnętrzne na wniosek firmy, która użytkuje dany teren. Cały proces musi jedynie pokrywać się z miejscowym planem zagospodarowania przestrzennego.

Realne działania

W Polsce firma Wienerberger może poszczycić się udaną rekultywacją 13 zakładów górniczych, których łączna powierzchnia to prawie 160 ha. Pierwsze prace polegające na zasadzeniu i prowadzeniu gospodarki leśnej na terenach powydobywczych zakończyły się już na początku lat 2000 w Złocieńcu. Później, podobne działania

¹ <http://poczujklimat.pl/news/nowa-odslona-kampanii-ochrona-roznorodnosci-biologicznej/>

✉ Kontakt dla mediów:

Monika Sikorska, monika.sikorska@wienerberger.com, tel.: +48 600 336 209
Iga Krysa, iga.krysa@havas.com, tel. +48 508 012 182

renaturyzacji przeprowadzono w Kunicach, Mirostowicach Prochowicach, Rzęśnicy oraz w Osieku nad rzeką Noteć.

Jednym z przykładów działalności rewitalizacyjnej firmy Wienerberger jest kopalnia Kawodrza, znajdująca się na terenie Częstochowy. Poza dokonaniem rekultywacji technicznej, wyrównaniem terenu i wygładzeniem skarp, firma produkująca materiały budowlane, utworzyła w miejscu wydobywania zbiornik wodny. Obecnie teren ten jest własnością prywatnego przedsiębiorcy i pełni funkcję rekreacyjną. Część kopalni Rudak natomiast, stanowiącej kolejny obszar wydobywania surowca, została przekazana gminie pod budowę drogi miejskiej w Toruniu. Na pozostałym terenie prawdopodobnie powstanie zbiornik wodny i zielony teren rekreacyjny.

Dużym priorytetem dla firmy Wienerberger jest także ochrona przyrody i bioróżnorodność w kopalniach, które obecnie są wciąż eksploatowane. Podczas każdej kampanii wydobywczej firma Wienerberger usuwa wierzchnią warstwę gleby i składowe ją na miejscu, by na końcu zwrócić ją danemu terenowi. Ten proces stopniowej rekultywacji umożliwia florze i faunie szybszą rekolonizację gleby po stopniowym wydobyciu, niż po zakończeniu eksploatacji kamieniołomu.

Korzyści dla natury i lokalnych społeczności

Wykorzystanie terenów poprzemysłowych, to korzyść nie tylko dla miast i prywatnych inwestorów, ale przede wszystkim dla natury i lokalnych społeczności. Głównym celem rekultywacji jest zapewnienie, by użytkowanie gruntów przez firmę Wienerberger miało pozytywny, długoterminowy wpływ na bioróżnorodność. W tym celu firma modernizuje istniejące powierzchnie i nawiązuje nowe partnerstwa w zakresie działań kompensacyjnych. Wyczerpane wyrobiska gliny, z wystarczającą ilością otwartej przestrzeni i wody gromadzącej się w stawach, mogą potencjalnie stać się idealnym siedliskiem dla rzadkich gatunków roślin i zwierząt. Dlatego współpracując z ekspertami, firma Wienerberger dokłada wszelkich starań, aby stworzyć jak najlepsze warunki do życia dla flory i fauny, a także by zapewnić bezpieczeństwo lokalnym społecznościom.

- Staramy się spełniać coraz wyższe wymagania, które stawiają przed nami nie tylko prawo, ale i chęć pozostawienia świata następnym pokoleniom w stanie lepszym, niż się go zastało. Dlatego w listopadzie 2020 r. Grupa Wienerberger przyjęła spójną strategię zrównoważonego rozwoju dla wszystkich swoich spółek. Dbamy o przyrodę w miejscach wydobywania. Korzystamy z zasobów zlokalizowanych przy zakładach produkcyjnych znacznie ograniczając konieczność ich transportowania, a wszystkie nasze kopalnie podlegają procesowi rekultywacji, którego celem jest odtworzenie różnorodności biologicznej. Po zakończeniu eksploatacji tereny te zwracane są naturze lub lokalnym społecznościom. Do 2023 na wszystkich terenach należących do Wienerberger zostanie wdrożony plan rozwoju bioróżnorodności. - Jacek Wierus, Head of ESG w Wienerberger.

✉ Kontakt dla mediów:

Monika Sikorska, monika.sikorska@wienerberger.com, tel.: +48 600 336 209
Iga Krysa, iga.krysa@havas.com, tel. +48 508 012 182